

İCRA VE İFLÂS KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİ DEĞİŞTİREN KANUN (1)

Ord. Prof. Mustafa Reşit Belgesay

İtirazın müddeti

Madde 62

Yeni kanun itiraz müddetini yedi güne indirmiştir.

İtirazın tevsiki

Madde 64

İcra ve İflâs Kanununa göre, alacaklının takibine karşı borçlunun itirazı zapta geçirilmekle iktifa edilir, icra memuru *kendiliğinden*, borçluya itiraz ettiğine veya alacaklıya itiraz vaki olmadığına dair bir vesika vermez. Şu kadar ki, itirazın vukubulduğu veya bulunmadığı hakkında vesika tedarik etmek istiyen alâkadar icra memurundan zaptın musadak bir suretini alabilir.

İcra Kanununun İsviçre Kanunundan farklı olarak kabul ettiği bu usul zühul ile kanuna aykırı muameleler yapılmasına veya suiistimallere meydan vermektedir. Alacaklı veya borçlunun zaptın suretini almağı ihmal etmesi müddet geçtikten sonra verilen itiraz istidalarının dosyaya konmasına veyahut her nasılsa zapta geçmemiş itiraz istidalarının ortadan kaldırılmasına imkân veriyordu.

Yeni kanun, suiistimalleri ve hataları asgarî hadde indirmek için, ödeme emirlerinin iki nüsha olarak tenzim edilip birinin, borçlu tarafından itiraz edilmiş ise itiraz edildiği, müddeti içinde itiraz edilmemiş ise itiraz edilmediği kaydolanarak derhal alacaklıya verilmesi esasını koymuştur. Kanunun kabul ettiği bu hüküm âmirdir. İcra memuru borçlunun itirazını mecburî olarak alacaklıya mahsus olan nüshaya kaydederek bu nüshayı ona gönderir.

(1) Geçen nüshadan mabad.

Kanun, borçlu tarafından yapılmış olan itirazın alacaklıya mahsus olan nüshaya kaydedilmemesinin neticelerini beyan etmemiştir.

Borçlu itirazını muayyen bir şekilde yapmak mecburiyetinde olmayıp şifahen veya yazı ile icra memuruna bildirebilir. İtirazı alacaklıya mahsus ödeme emrine kayda mecbur olan icra memuru olup borçlu değildir. Binaenaleyh, alacaklıya mahsus ödeme emrine geçirilmemiş de olsa borçlunun itirazı muteber olup, kaldırılmadıkça takibe davem edilmesine mâni olur. Şu kadar ki borçlu, kanunun tayin ettiği şekilde tevsik edilmemiş vaktinde yaptığı itirazı bulunduğunu iddia ederse, iddiasını isbata mecburdur. Hâkim, vaktinde memura verildiğine dair kanaat husulüne kâfi deliller yoksa, itirazı kabul etmez.

Kanun hükmüne tevfikân borçlunun itirazını ödeme emrine geçirmemiş olan icra memuru hakkında inzibatî ceza tayin olunabilir. Memurun itirazı ödeme emrine geçirmemesi sebebiyle alacaklının bilmiyerek takibatına devam edip takibin ilerlemiş bir safhasında borçlunun müdahalesile durmasından bir zarar görürse memur bu zarardan hukukan mesul olur. Borçlunun da itirazını zapta ve alacaklıya mahsus olan ödeme emrine yazılmaması sebebiyle, diğer delillerle tevsike mecbur olmasından mütevellit zararlarından icra memuru mesuldür.

İtirazın mahkemeye müracaatla iptali

Madde 67

Kanun bu maddeye ilâve ettiği bir fıkra ile, borçlusunun itirazını öğrenen alacaklıyı, öğrendiği tarihten itibaren altı ay içinde bunun ref'ini istemeğe mecbur tutmuştur. Alacaklı ödeme emrinin kendine mahsus olan nüshasını daireden aldığı gün bu nüshaya kaydedilmiş olan itiraza vakıf sayılır.

Yeni fıkraya göre, alacaklı müddeti içinde itirazın ref'ini istemezse «artık bir daha ilâmsız takip talebinde bulunamaz» hakkını mahkemede dava etmek mecburiyetinde kalır.

Bu hüküm kanunun tadilen muhafaza edilmiş olan 78 inci maddesi ile mütenazır görünmemektedir. Mezkûr maddeye göre, borçlu itiraz etse bile, ödeme emri bir sene hükmünü muhafaza eder. İtirazın kaldırılması için alacaklı tarafından vaki olan müracaatın derdesti tetkik bulunduğu zamanda bu bir senelik müddet tatil olunur. Bu maddenin 78 inci maddeye tercihan tatbiki lâzım gelecektir.

Hükümet tarafından hazırlanmış olan âyihada itiraz halinde borçluya alacaklıyı merci huzuruna davet etmek imkânının

verilmemiş olması daimî bir takip tehdidi altında kalmasını icabettiği ve binaenaleyh onu himaye için bu esasın konması zarurî görüldüğü beyan edilmiştir.

Borçlunun, takibe itiraz etmesine rağmen alacaklısı ile haricen anlaşmış olması ihtimalleri çoktur. İtirazın ref'ini istememiş olan alacaklının borçlusu ile anlaşığına hükmetmelidir. Alacaklı daha sonra borçlunun uzlaşma hükümlerine riayet etmemesi sebebiyle yeniden takibe devam mecbur olabilir.

Yeni kanunun hükümlerini dar tefsir etmelidir. Alacaklı borçlusu ile anlaşarak eski alacak yerine tadilen yeni bir alacak ikame etmişler yahut takip edilen alacağı yeni bir vesikaya bağlamışlar ise yeniden ilâmsız takip yapılması caiz addedilmelidir.

§ Hükûmet tarafından hazırlanmış olan projede, âmme hukuku hükmî şahısların da, veli ve vasiler gibi ancak suiniyetle itiraz etmeleri halinde tazminata mahkûm edilmeleri teklif edilmişti.

Adliye Encümeni, Devletin hususî hukuk kaidelerine göre doğmuş olan alacaklarını adî şahısların alacaklarından farklı hükümlere tâbi tutmayı makul bulmadığından, hükûmetin bu noktaya matuf olan teklifini ekseriyetle reddetmiştir.

Hakikatte, Devlet aleyhine yapılan takibata karşı, alacağın varlığından şüphe eden her Devlet memurunun, vazifesi icabı itiraz etmesi zarurîdir. Binaenaleyh, bu sıfat ile takibe itiraz etmiş olan memur şahsan borçtan mesul edilemediği gibi, itirazı sebebiyle tazminattan da mesul edilemeyeceği şüphesizdir. Temsile dair Borçlar Kanunu hükümleri icabı onların mahkûm olacakları tazminattan temsil ettikleri Devlet mesul olur.

Kanunun, itirazın kabul edilmemesi halinde, mutlak olarak, borçluyu tazminat ile mesul tutan hükmü esasında âdil ve işlerin icabına uygun değildir. İtiraz eden borçlu veya onu kanun ile, veya hukukî bir muamele ile temsil eden kimse suiniyet sahibi olmadıkça tazminata mahkûm edilmemek lâzımdır.

İtirazın merci kararile iptali

Madde 68

§ İcra ve İflâs Kanununa göre alacaklı memurlar tarafından salâhiyetleri hududu içinde usulen tanzim veyahut sadece imzası usulen tasdik veya borçlu tarafından kabul edilmiş bir senede istinat ile takibat yaptığı takdirde, borçlu alacağın düştüğünü resmî veya imzası alacaklı tarafından kabul edilen bir vesika ile isbat edemez-

se itirazı merci kararile kaldırılarak icraya devam edilmek, alacaklının takibe esas tuttuğu senet resmi veya imzası tasdikli olmayıp borçlu imzasını inkâr ettiği takdirde ise itirazın ref'i talebi reddolunmak lâzımdı. İtirazın ref'i talebi reddedilen alacaklı umumî hükümlere tevfiikan iddiasını mahkemede isbata mecburdu. Bu hüküm, tatbikatta suiistimallere yol açmıştı. İmzanın inkârı halinde alacaklının takibata devam için zarurî olarak mahkemeye müracaat etmek mecburiyetinde bulunması, sırf vakit kazanmak maksadile imza inkârlarını teşvik ediyordu. Tatbikatta borçluların imzalarını inkâr etmeleri moda haline gelmişti.

Yeni kanun, suiistimallerin önüne geçmek için alacaklının istinat ettiği senet altındaki imzasını borçlu inkâr ettiği takdirde, mercie imzanın mevsub olup olmadığını tetkik ederek icabına göre, itirazı refetmek veya muhafaza etmek salâhiyetini vermiştir.

Alacaklının istinat ettiği senet altındaki imzanın mevsubiyetini, merci hâkimi alelâde ihtilâfları halle davet edilen hâkim gibi, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 308 inci ve takip eden maddeleri hükümlerini tatbik ile tahkik ederek karar verir.

Merci hâkimi, inkâr edilen senedi, ahval ve şerait ve bu senedin natik olduğu münasebet hakkında tarafların karşılıklı izahatından ve mevcut diğer karinelere hâsıl edeceği kanaatle mevsub addederek itirazı muvakkaten refi veyahut bunu sahte addederek alacaklının iddiasını reddeder. Merci hâkimi, senedin vüsukunu tahkik için alacaklı ve borçluyu şahsan sorguya çekmelidir. Onlara icabeden sualleri sormalı, daha doğrusu tarafların karşılıklı olarak birbirine sual sormasına müsaade etmelidir. Tarafların verecekleri kaçamaklı, birbirini tutmaz, itiyatlara uymaz cevaplar hâkime çok kere hakikati anlatır. Fakat, merci hâkimi tarafların beyanlarından senedin mevsubiyeti veya ademi vüsuku hakkında kat'î bir kanaat hâsıl edemezse ehli vukuftan malûmat almağa, şahitleri dinlemeğe, hülâsa tahkikatı genişletmeğe salâhiyetli midir?

Kanun açıkça merciin ehli vukuftan rey alabileceğini «veya sair delâil ve karinelere» i tetkik edebileceğini beyan etmiştir. Binaenaleyh, merci icabında şahit de dinleyebilir.

Borçlu, alacaklının takibe esas tuttuğu senet altındaki imzasını inkâr etmişse, merci, senedin mevsubiyeti hakkında kanaati ne kadar kat'î olursa olsun, itirazın ancak muvakkaten ref'ine karar verebilir. Kanun bu hükmü ile nihayet mevsubiyeti şüpheli kalan bir senet mucibince alacaklının takibatına sonuna kadar devam edemesini temin ve taraflara senedin vüsukunu daha fazla garanti arz

eden bir usul ile mahkemede bir daha tetkik ettirebilmek fırsatını vermek istemiştir.

Takibe esas tutulan senedin imzası inkâr edilmemişse itirazın katî olarak refedileceğine dair olan hüküm muhafaza olunmuştur.

Bizce, inkâr edilen senedin mevsuk olup olmadığı açık olmayıp ehli vükuftan mütalâa sormak, şahit dinlemek gibi uzun tahkik vasıtalarına müracaat lüzumu hâsıl oldukça meselenin mahkemede tetkik ve halli kabul edilmelidir.

Merci, ancak doğru olduğunu bedihi olarak gördüğü senetle yapılan takiplere karşı itirazın ref'ine karar vermekle iktifa etmelidir. Biz, raporumuzda bu noktai nazarı müdafaa etmiştik. Mecmua s. 38. Hükümet projesi de noktai nazarımıza uygundu. Fakat, Adliye Encümeni müzakereden sonra, ekseriyetle, merci hâkimlerine imzanın tahkiki için geniş tahkikat yapmak salâhiyetini tanımakta fayda görmüştür.

Alacaklı, merci huzurunda, takip ettiği alacağın varlığı, yahut istinat ettiği senedin mevsukiyeti hakkında borçlusuna yemin teklif edebilir mi? Leeman, projesinde, mercide alacağının varlığını iddia eden alacaklıya veya ona karşı müdafaada bulunan borçluya müdealarını isbat için birbirine yemin teklif etmek salâhiyetini vermişti. Biz raporumuzda gösterdiğimiz esbabı mucibe ile bu teklife taraf tar bulunmadık. Yeni kanun da bu teklifi kabule şayan görmemiştir.

İsviçre Kanununda imzası borçlu tarafından kabul edilen senetle takiplere karşı vaki itiraz da muvakkaten refedilir. İsviçrede yalnız noterlerce resmen ve re'sen tanzim edilen senet veya mahkeme kararı üzerine yapılan takiplere karşı itirazın ref'i kat'idir. Filhakika, borç hususî bir senede bağlanmış ise borçlunun, bu alacağın kanunen muteber olmadığına dair müdafaası da tetkik olunmak lâzımgelir. Bu takip ise mahkemede yapılabilir.

Bizde de hiç olmazsa, takip edilen alacağın kanun hükümlerine göre ödenmesi lâzım gelmediği hakkında borçlunun ciddi olan itirazları bulunduğu takdirde alacak, imzası ikrar edilmemiş olan bir senede müstenit de olsa merci tarafından itirazın ref'ine muvakkaten karar verilmesi kabul edilmeli idi.

Merciin kararile takibin talik ve iptali

Madde 71

Borçlu, takip edilen alacağı ödendiğini veya alacaklısı kendisine mühlet verdiğini bir vesika ile isbat eder ve bu vesikanın da imzası alacaklı tarafından kabul edilir veyahut resmen tasdik

edilmiş olursa alacaklının itirazın kaldırılması talebi reddolunacağına dair olan 71 inci maddenin ilk fıkrası aynen muhafaza edilmiştir.

68 inci maddeye ilâve edilen bir fıkraya göre alacağın düştüğüne veya imhal edildiğine dair borçlunun ibraz ettiği vesikanın imzası alacaklı tarafından kabul edilmememesi halinde ne dereceye kadar muteber olduğu merci tarafından tayin olunur. Merci vesika-daki imzanın alacaklıya aidiyetine kanaat hâsıl ederse tarafından yapılmış olan itirazın kaldırılması talebini reddeder.

Kanun, temyizi kabil olan bütün kararları 363 üncü maddede saymış olduğundan itirazın ref'i taleplerinin kabul veya reddine dair kararların temyiz kabiliyetinden bahseden 71 inci maddenin son fıkrasını tayetmiştir. Bu kararlar 363 üncü maddenin 3 numaralı bendi mucibince temyiz edilebilir.

Borçlunun hapis ile tazyiki

Madde 76

Bu maddede yapılan tadilâta göre, «mal beyanında bulunmayan borçlu, alacaklının talebi üzerine beyanda bulununcaya kadar icra memuru tarafından bir defaya mahsus olmak üzere hapis ile tazyik olunur..»

Kanun, borçlunun ne vakte kadar mal beyanında bulunmaması halinde hapis ile tazyik olunabileceğini açıkça beyan etmemektedir.

60 inci maddede borçluya tebliğ olunan ödeme emirlerine, tebliğden itibaren yedi gün içinde mal beyanında bulunması kaydedileceği yazılı olmasına nazaran o müddette mal beyanında bulunmayan borçlunun hapis ile tazyik edilebileceği mütalâa olunabilir. Fakat, kanuna göre borçlu ancak *alacaklının talebi üzerine* mal beyanında bulunması için hapis ile tazyik olunabilir. Alacaklının mal beyanını istemek salâhiyeti ise mantıkan haciz istemeğe salâhiyet iktisap ettikten, yani mezkûr yedi günün geçmesinden sonra gelmek lâzımdır. Hiç bir kimse şahsan istifade edemeyeceği bir talepte bulunamaz.

Bizce, borçlu ödeme emrinde yazılı müddet geçtikten sonra alacaklının talebi ile icra memuru tarafından tayin edilecek münasip bir müddet içinde mal beyanına davet edilmek lâzımdır. Bu müddette beyan vaki olmadığı takdirdedir ki hapis ile tazyik olunur. Zaten borçlu mallarını beyan ettiği gibi tazyik mahiyetinde olan

hapisten çıkarılacağından, açıkça mallarını beyana davet edilmeden üzerinde lüzumsuz ve haksız bir tesir icrası maksadla hapishaneye gönderilmesi salâhiyetin suiistimalinden başka bir şey olamaz. Salâhiyetini suiistimal memuru mesul eder.

Borçlunun hapis ile tazyik edilmiş olması, mal beyanında bulunmaması sebeble cezaen takip edilmesine mâni teşkil etmez.

Alacaklı doğrudan doğruya ve açıkça icra memurundan borç luyu mal beyanında bulunmağa davet etmesini istiyebileceği gibi haciz talebi ile de ondan borçluyu mal beyanına davet etmesini istemiş farzedilir, diğer bir ifade ile icra memuru alacaklının haciz talebi üzerine, kendiliğinden meydanda malı olmayan borçluyu mal beyanına davet eder.

Haciz talep müddeti

Madde 78

İcra Kanununa göre, alacaklı borçluya ödeme emrinin tebliğinden itibaren altı ay içinde icra memurundan haciz istemediği takdirde haciz istemesi hakkı düşer. Fakat, kanun bu halde ödeme emrinin hükmünü muhafaza edip etmediğini beyan etmemiştir.

Yeni kanun, alacaklının haciz talebi için muayyen olan kanunî müddeti *bir seneye* çıkarmış ve, alacaklı tarafından bu müddet içinde haciz istenmediği takdirde husule gelebilecek neticeleri beyan ederek zamanında haciz istenmemesi halinde alacaklının takip dosyasının muameleden kaldırılacağını tasrih etmiştir. Binaenaleyh, alacaklı bir sene içinde haciz istememiş olsa bile ödeme emri hükmünü sonsuz bir müddetle muhafaza edecektir. Alacaklı herhangi bir zamanda dosyasının muameleye konmasını, (yenilenme) ister ve bu talebini borçluya tebliğ ettirirse başlamış olduğu takibe devam edebilir.

Müddeti içinde haciz istememiş olan alacaklı ilâmsız olan takibine devam etmek isterse yeniden harç vermeğe mecburdur. Bu munzam harçlar borçluya tahmil edilemez. Çünkü alacaklı başlamış olduğu takibe devam etmemekle kusur etmiştir. İlâm ile yaptığı takibini yenileyen alacaklı ise harç vermek mecburiyetinde değildir. Fakat mükerrer takip masrafları alacaklı üzerine kalmak tabiidir.

Alacaklı muameleden kaldırılmış olan takibe devam ettiği takdirde Adliye Encümeni esbabı mucibe mazbatasında da beyan olunduğu gibi merci tarafından vaktile bu takibe vaki itirazın red-dine dair ittihaz edilmiş olan kararlar muteber kalır. Takibe evvel-

ce itiraz etmemiş olan borçlu yenilendikten sonra da itiraz edemez. Hülâsa, yenilenmiş olan bir takip her noktada hüküm ve kuvvetini muhafaza eder. Takibin yenilenmesi onun düşmesinden farklıdır.

Nazarî olarak alacaklı ihmal ettiği takibata yenilemek şartile uzun senelerden sonra da devam edebilecektir. Arada müruru zaman olsa bile, bu sebep re'sen nazara alınamayacağından memurun dosyayı yıllarca muhafaza etmesi zarureti bulunacaktır.

Biz, bu tadilâtı işlerin icabına uygun addetmiyoruz. Filhakika, alacaklının başladığı takibi bir sene ihmal etmesi borçlusu ile uzlaştığına delâlet eder. Borçlunun bu müddette borcunu ödemiş olması ve müruru zaman müdafaasında bulunması ihtimali vardır. Takibat başladıktan sonra alacağın müruru zamana uğraması halinde de borçlunun itirazını yapabilmesi için evvelki takibi iptal etmek ve yeni bir takip yapmak lâzımdır. Binaenaleyh yenileme istidası yerine alacaklının yeni bir takip talebinde bulunması, borçluya yeni bir ödeme emri gönderilmesi ve müddeti içinde yapabileceği itirazların yeniden tetkik olunması daha doğru olurdu.

§ Borçlu alacaklının takibine itiraz etmesi halinde itirazın ref'i talebi derdesti tetkik bulunduğu müddet bir seneye zammedilir. Ancak, kanun 68 inci maddede alacaklıyı altı ay zarfında itirazın ref'ini istemeğe mecbur tutmuştur. Mezkûr madde altına bakınız.

Haciz yapan memurun salâhiyeti

Madde 80

Bu maddeye ilâve olunan fıkra, icra memuruna kuvvet sarfile borçlunun üzerini aramak ve taşıdığı altın ve gümüş ve sair kıymetli esyayı zaptederek haciz edebilmek salâhiyetini vermektedir.

Bu husustaki mütalâmız için Raporumuz, Mecmua s. 41 e bakınız.

Haciz caiz olmıyan mallar

Madde 82

Yeni kanunun 82 inci maddede yaptığı tadilât, daha ziyade tefsiri mahiyettedir. Muaddel maddenin makul tefsiri yeni kanunun koyduğu hükümleri zarurî kılarıdır.

§ 1 numaralı bend, bazı malların haciz edilemeyeceğine dair olan hususi kanunlar hükmünü muhafaza etmektedir. Binaenaleyh, askerî malûl ve şehitlerine verilen terfih zamları ve inhisar beyiye hisselerinin haczedilemeyeceğine dair 82 inci maddeye 27 mayıs 1933

kanunile ilâve edilmiş olan fıkra yeni maddenin metnine alınmakla beraber mer'î addolunmak lâzımdır. Zaten, milli müdafaa işlerinde mulûl olanlara malûliyetleri sebebiyle verilecek bütün ikramiyelerin ve maaşların haczedilememesi maddenin 8 numaralı fıkrası iktizasındandır.

§ 4 numaralı bend çiftçi olan borçlunun kendi ve ailesinin geçinmeleri için lüzumu olan nakil vasıtalarının ve ziraat âletlerinin, nakliye işi ile meşgul hammal ve diğer kimselerin geçinmelerini temin eden nakil vasıtalarının haczedilememesini kabul etmektedir. Borçlunun san'at ve mesleğini icra için kullandığı âletlerin haczedilmemesi çiftçinin veya hammal ve emsalinin de san'atlarını icra için kullandıkları nakil vasıtalarının haczedilememesini zarurî kılar.

§ 5 numaralı bend ile haczi kabil olmayan hayvanların üç aylık yiyecekleri ve yatacakları kabili haciz addedilmemiştir. (bir aylık yerine).

§ 6 numaralı bend borçlunun gelecek mahsul için tahsis ettiği tohumluğunu gayri kabili haciz addetmiştir. Bu hüküm yenidir. Kanunun geniş tefsiri ile kabul edilemezdi. Yeni kanun bu tadilat ile çiftçiyi himaye etmektedir. Çiftçi için tohum âlet vazifesini görür.

§ 7 numaralı bend meyva ve sebze yetiştirmekle meşgul olanların ailelerinin ihtiyacını temin için zarurî olan bağ ve bahçeleri ile âletlerini;

Hayvan yetiştirenlerin geçinmeleri için muhtaç oldukları anaç hayvanlarını gayri kabili haciz addetmiştir.

Borçlu süt, yün ve gübre gibi hasılatından intifa ettiği hayvanlarını hacizden kurtarabildiği gibi yavrularını satarak intifa ettiği hayvanlarını da hacizden kurtarabilir.

Maddedeki bahçe tâbirinin çiçek bahçelerine ve zeytinliklere şamil olduğu esbabı mucibe mazbatasında tasrih edilmiştir. Bağ ve bahçe sözünü hasılat veren bütün araziye teşmil etmek doğru olur.

Kanun haczolunamıyacak bağ ve bahçe ve hayvanı borçlunun yaşaması için zarurî olan miktar ile tahdit ettiğinden, ona ve ailesine yaşaması için asgarî addedilen varidattan fazla bir miktar intifa temin eden bağ ve bahçesi ve hayvanları haczolunabilir. İcra memurunun, borçlunun iâşesini temin için lâzım olandan fazla varidat temin eden bağ ve bahçeyi taksim ettirebilmek salâhiyeti kabul edilmelidir. Şu kadar ki iktisadî bakımdan vahdet teşkil eden ve taksimi kabil buunmayan arazi borçlu ve ailesine zarurî ih-

tiyaçlarından fazla bir miktar menfaat temin etmekte ise tamamen haczedilebilir.

Her hangi bir san'at sahibinin san'atını icra için lüzumu olup kendi ve ailesinin maişetini temine yarayan âlât ve edevatı haczedilememesi esası kabul edildikten sonra bağ ve bahçe sahipleri için de iaşelerini temine ancak kâfi gelecek bir sermayenin haczedilememesini kabul etmek zarureti vardı.

Kanun, maddenin son fıkrasile 3, 4, 5 numaralı bendler hakkında kabul ettiği hükmü, 7 numaralı bendde mevzuubahs olan bağ ve bahçeye ve hayvanlara da teşmil ettiğinden, borçlu ve ailesinin zarurî ihtiyaçlarını temine ancak kâfi olan bağ ve bahçe ve hayvanı satmış olan kimse, satış bedelinden mütevellit alacağı için haczettirebilir.

§ 9 numaralı bend, yeni olarak, hava ve deniz mensuplarına verilecek uçuş ve dalış ikramiyelerini gayri kabili haciz addetmiştir.

§ Leeman projesinde, a) Borçluya arzettiği kıymetle satış bedeli arasında çok fark bulunan eşyanın haczedilememesini, b) borçlunun esasen haczi kabil olmayan iki aylık yiyeceği bulunmadığı takdirde bunları tedarik için elzem olan paranın haczedilememesini teklif etmişti. Bu teklif kabul olunmamıştır. Teklifin kabulü lüzumu hakkında, Raporumuz, Mecmua s. 42. Adliye Encümeni, bir çok eşyanın zarurî olarak alış ve satış bedelleri arasında fark bulunacağını gözeterek ve teklifin suiistimale mahal vereceği korkusu ile bu teklifi kabul etmemiştir. Doğrusu, icra memuru hal ve vaziyeti nazara alarak ve hakkın suiistimalinin memnuiyeti kaidesini tatbik ederek meseleyi halletmesidir.

Kısmen haczi caiz olan şeyler

Madde 83

İcra Kanununa göre borçlunun ve ailesinin geçinmesi için icra memuru tarafından zarurî addedilen varidatı haczedilemez.

Metinde yazılı borçlunun envai varidatı arasında «nafaka» da vardır. Demek, icra memuru borçlunun nafakasının da bir miktarını haczedebilecektir.

Yeni taldilâtta, nafaka sözü «ilâma müstenit olmayan nafaka» olarak düzeltilmiştir. Adliye Encümeni, esbabı mucibe mazbatasında ilâma müstenit nafakaların zarurî dereceyi tecavüz etmediği farzedildiğinden hiç bir miktarının haczedilememesi için maddede tadilât yapıldığını izah etmektedir. Fakat, borçlu mahkeme kararı

olmadıkça nafaka alacaklısına maktu bir varidat tahsisine mecbur olmadığı gibi borçlarını da ödemeğe mecbur değildir. Şu halde, borçluya mahkûm olmadığı halde nafaka temin eden kimse, bu nafakanın bir kısmı haczedilmesi halinde tabii olarak borçlu olmadığını iddia eder, bu halde, nafakanın mahkeme kararile bağlanması zarurî olur. Binaenaleyh, kanunî nafaka alacağını haczetmek pratik bakımdan kabil görünmez. Yalnız *mukaveleye müstenit* olarak tehsis edilen nafakaların bir kısmı haczolunabilir. Meselâ aldığı bir resûlmal sebeble borçluya bakılması için maktu bir para taahhüt edilmiş ise bunun bir miktarı haczedilebilir.

§ İcra Kanununa göre, borçlunun geçimi için lâzım da olsa memur onun en aşağı dörtte bir varidatını haczetmeğe mecburdur.

Leeman ve Hükûmet projelerinde, borçlunun geçinmesi için icra memuru tarafından zarurî addedildiği takdirde, varidatından hiç bir miktarının haczedilememesi teklif edilmişti. Çok yerinde görünen bu teklif kabul edilmemiştir. Adliye Encümeni bu teklifi red için esbabı mucibe göstermemiştir.

Menkul ve gayri menkul malların haczi

Madde 85

Bu maddeye ilâve edilen bir fıkra ile, hasılatı paraya çevirme ve icabında muhafaza ve idare masraflarını tecavüz etmiyeceği muhakkak olan şeylerin haczolunmaması kabul edilmiştir. Bu tür malların haczi, hakikî manasında, hakkın ve salâhiyetin suiistmalini teşkil ederdi.

Alacaklar hakkında muhafaza tedbirleri

Madde 89

Borçlunun miras nissesi, veyahut mülkiyeti uhdesine geçtiği bir malı haczedildiği takdirde o şahsa, borçlu olmadığını veya elinde borçluya ait mal bulunmadığını beyan için verilen on günlük müddet yedi güne indirilmiştir.

İştirak halinde tasarruf edilen malların haczi

Madde 94

Borçlunun üçüncü şahıstaki alacağı veya onun elinde bulunan halde tapuda henüz namına tescil edilmemiş olan bir gayri menkulü haczedilince, satılmalarını mümkün kılmak için evveleminde bu gayri

menkulü borçlu namına tescil ettirmek veya ona düşen miras hissesini tayin ve tesbit etmek lâzım gelir.

İcra Kanunu, alacaklıya haczedeceği gayri menkulü borçlu namına tescil ettirebilmek için memur tarafından mezuniyet verilebileceğini beyan etmiştir. Yeni kanun, alacaklıya borçlusu namına mahkemede takibat yapmak üzere de icra memurunu salâhiyet verebileceğini beyan etmektedir. Bu hüküm zaten kanunun 129 uncu maddesile kabul edilmiştir.

Üçüncü şahsın istihkak iddiası

Madde 97

Adliye Encümeni esbabı mucibe mazbatasında beyan edildiği gibi, «İcra ve İflâs Kanununun en geniş tenkitlere maruz kalan ve zaman zaman bir çok şikâyet ve tekliflerin mevzuunu teşkil eden hükümleri istihkak iddiasına taallük eden maddeleridir. 1929 kanununun meriyete girdiği tarihten kısa bir müddet sonra ortaya atılan şikâyetlerin belli başlıları istihkak iddiaları etrafında toplanmıştır». Hiç bir haciz yoktur ki kendisini bir istihkak davası takip etmesin. Hiç bir alacaklı yoktur ki icra dairesi kapısından girerken müstahak denilen üçüncü şahsın müz'ic tehdidini tasavvur ederek irkilmesin.» Adliye Encümeni mazbatasında, 1932 kanununun esbabı mucibe mazbatasından nakledilen bu mülâhazalar mübalâğalı değildir. «Fakat, esbabı mucibe mazbatasında devamla denildiği gibi, bu şikâyetlerin kâffesini kanuna atfetmek» ve bir alacaklının tatmini için üçüncü şahısların ciddi olan aynı hak iddialarını kabul etmemek doğru olamazdı. Kanunlar, karşılıklı menfaatleri telif etmek lâzımdır. Alacaklının hüsnüniyetini ve haczettığı malın borçluya aidiyetini kat'i adderek üçüncü şahısların bu mal üzerindeki bütün iddialarının suiniyete ve borçluyu himayeye matuf olduğunu kabul etmek için makul bir sebep yoktur.

§ Yeni kanun 85 ve 96 ıncı maddeleri aynen muhafaza ettiğine göre, üçüncü bir kimse veya borçlu haczi istenen malın borçluya ait olmadığını beyan ederse icra memuru, tercihan diğer malları haczedecektir. Bu suretle, istihkak iddiasına maruz olan mallar kat'i bir zaruret olmadıkça haczedilmiyecektir. Bu usul, üçüncü şahsı, zaruret yokken, istihkak iddiası yapmak mecburiyetinden kurtarır, ve iyi anlaşmak şartile alacaklının menfaatlerine uygun düşer, mahkemelerin işlerini azaltır.

İcra memuru, borçlunun elinde bulunan bir malı *haczettikten*

sonra borçlu veyahut üçüncü bir kimes bu malın başkasına aidiyetini icra memuruna haber verirse, memur takibi durdurarak mal kendisinin olduğu ihbar edilen kimse ile alacaklıya bu beyana karşı iddialarını bildirmeleri ihtarile üç günlük bir mühlet verir.

Alacaklı bu müddet içinde, meselâ, üçüncü şahıs tarafından gösterilen vesikalara, istihkak iddia eden şahsın içitmaî mevkiine, borçlu ile münasebetine, hâl ve vaziyet itibarile yapabildiği munzam tetkikata nazaran hâsıl edeceği kanaate göre iddiayı kabul veya buna itiraz eder. Alacaklının kendine düşen tetkikatı yapmadan, ciddi görünen beyanlara, mevcut delillere ehemmiyet vermeden itiraz etmesi halinde, itirazını hüsnü niyetle yaptığını iddia edemez, binaenaleyh istihkak davasının kabulü halinde suiniyet ile müdafaa da bulunmuş addedilerek hukuk usul muhakemeleri kanununun 422 inci maddesinin tatbikine maruz kalır.

Tadil edilen 97 inci madde, 15 inci fıkrasında, suiniyet ile istihkak davasına itiraz eden borçlu veya alacaklıyı haczolunan malın değer bahasının % 10 nundan aşağı olmamak üzere bu davanın sebebiyet verdiği bütün zararlardan mesul tutmaktadır. Hâkim, suiniyetle itiraz ederek davaya sebebiyet vermiş olan müddei aleyhi hukuk usul muhakemesinin zikri geçen maddesi hükmüne tevfikeyen para cezasına da mahkûm eder.

§ İcra ve İflâs Kanununa göre icra memuru istihkak iddiasına itiraz vukuunda, davacıya mahkemeye müracaat etmesi için yedi günlük bir mühet vererek bu müddette icrayı tehire mecbur idi.

Yeni kanun icra memuru tarafından istihkak iddia edene dava açması için mühlet verilmesi usulünü kadırıyor.

İstihkak iddiası halinde memur icranın taliki veya devamı hakkında hiç bir karar ittihazına mezun olmadan dosyayı hemen mercie gönderecektir; memur dosyayı mercie göndermek için alacaklı veya borçlunun bu hususa dair talebini beklemeğe mecbur ve mezun değildir. Fakat icra memuru dosyayı mercie gönderince, nasıl hareket edeceğine dair merci karar verinceye kadar, zarurî olarak icrayı tehir edecektir.

§ Yeni kanun istihkak davaları hakkında karar ittihazı salâhiyetini itiraz merciinin vazifesi içinde addetmektedir. Bununla beraber, istihkak davalarında mahkemelerin de vazifesi haldırılmamıştır. Binaenaleyh, davacı isterse ihtilâfını, daha fazla garanti arzeden bir usul ile tetkik etmesi için mahkemeye de arz edebilir.

İstihkak iddiaları üzerine merciin ilk işi tetkikatın devamı sı-

rasında istihkak iddia edilmiş olan mal hakkında icraya devam edip edemeyeceği meselesinin hallidir.

Kanun, istihkak davası ikame edilineceye kadar hal ve vaziyete göre icrayı tehir edip etmemek hususunda mercie geniş takdir salâhiyeti vermektedir. «*Merci dosya üzerine veya lüzumlu görürse alâkalı olanları davet ederek mürafaa ile yapacağı tetkikat neticesinde tahassül edecek hale göre takibin talikına veya devamına karar verir.*» fıkra 2.

Merci, tarafların zaptedilmiş şifahî veya dosyaya konmuş olan yazılı ifadelerini, ibraz ettikleri evrakı tetkik ettikten sonra malın davacıya ait olup olmadığı hakkında tam ve kat'i bir kanaat hâsıl edebilmiş ise derhal icranın devamına ve talikına karar vermelidir. Bilâkis, merci, ilk tetkikat davacının iddiasının doğru olduğu veya olmadığı hakkında tam bir kanaat vermediği için tahkikatı genişletmeğe, yeni delilleri tetkike lüzum görürse tahkikatın neticesine kadar takibin talikine karar vermelidir. Filhakika, 3 üncü fıkradan anlaşıldığına göre, davacı dava hakkını suiistimal etmedikçe takibin talikına karar verilmesi mecburîdir. Davacının iddiası ciddi görünmediği, veyahut gösterilen delilleri itimat verici olmadığı, veya tetkiki son derece müşkül ve uzun olduğu, hülâsa, sadece borçluya vakit kazandırmak gayesile iddiada bulunduğu hakkında kanaat hâsıl olursa, merci takibin devamına karar vermelidir. Bu noktayı takdir için davacının borçlu ile olan münasebeti, içtimaî vaziyeti, dava olunan şeyin kıymeti, alacağın miktar ve mahiyeti gözönünde tutulmalıdır.

§ Kaide olarak, merci takibin talikına *kuvvetli teminat* mukabilinde karar verir. Fıkra 4. Teminat alacakının muhtemel zararlarını karşılayacak derece ve mahiyette ve sağlam olmalıdır. Davacının zararı umumiyetle hakkını geç istifa etmesi sebebiyle mahrum kaldığı faizlerden ibaret olacaktır.

Bununla beraber, kanun teminatın cins ve miktarının *mevcut delillerin mahiyetine göre* merci tarafından takdir edilmesi esasını koştur. Merci, davacının ve alacaklı ve borçlunun sözlerindeki ciddiyet ve samimiyetinden ve elindeki vesikalardan, hâsıl edeceği kanaate göre teminat miktarını ve mahiyetini tayin edecektir.

Merci, mevcut delillere göre teminatın miktar ve cinsini tayinde serbest olduğundan mevcut deliller itibarile davacının sözlerinin doğruluğuna büyük bir ihtimal verir, yahut onun mal vaziyetini hükmolunabilecek herhangi bir tazminatı karşılayabileceğini mu-

hakkak addederse teminat göstermesine lüzum olmadan da icranın talikına karar verebilir.

Filhakika mevcut delillere göre teminatın miktarını tayinde büyük bir serbestisi olan merci, meselâ, 1 kuruş teminatada karar verebilecektir. Bu kadar az teminata hüküm verilmesi ile verilmesi arasında pratik bakımdan fark yoktur.

Merci, Hukuk usulü muhakemeleri kanunu ile bağılı olmadan, tayin ettiği miktarın adı kefalet veya menkul eşya ile temin edilmesine de karar verebilir.

§ Kanun takibin talikına dair verilen kararın temyizini kabil addettiği halde, devamına dair kararları kabili temyiz addetmemiştir. Bizce, bu tefrik mantıksızdır. Takibin taliki alacaklıyı, devamı ise istihkak iddiasında bulunan üçüncü şahsı zarara sokar. Takibin devamı belki talika nazaran daha çok zararlı netice verebilir. Alacaklı ve üçüncü şahısların vaziyetlerindeki musavatı üçüncü şahıs aleyhine ihlâl için sebep yoktur.

§ İstihkak iddiasında bulunacak üçüncü şahıs, merci kararının kendisine tefhim veya tebliğinden itibaren yedi gün zarfında tetkik merciinde davasını açmağa mecburdur.

Üçüncü şahsın bu müddette istihkak davası açmasının neticeleri, evvelden olduğu gibi, alacaklıya karşı iddiasından vaz geçmiş sayılmasıdır.

İstihkak davasını açmak için alacaklıya merci kararla mühlet verilmesi işin uzamasına sebebiyet verecektir; müddetin icra memuru tarafından verilmesi işin daha çabuk neticelenmesini mümkün kılar, ve merciin işlerini de azaltırdı. Bu noktada eski kanunun hükümleri yeni hükümlere nazran daha doğru görünür.

§ Kendisine istihkak davası açması ihtar edilmemiş olan üçüncü şahısların her zaman istihkak davası yapmak salâhiyetleri, pek makul olarak muhafaza edilmiştir. Üçüncü şahıs, hacizden haber aldığı gibi mercie müracaat ederek izah edilen hükümler dairesinde, icabına göre, icranın talikına karar alabilir. (fıkra 10).

§ İstihkak iddiası üzerine merciin icrayı tehir etmiyerek tekibin devamına karar vermesi istihkak davası açılmasına mâni teşkil etmeyeceği tabiidir. Bu halde, bir taraftan istihkak iddiası, diğer taraftan da icra takibi devam eder.

Bizce, bidayette icranın devamına karar vermiş olan merci, tahkikatın yeni vaziyetine göre icranın talikına karar verebileceği gibi aksine de karar verebilir.

Merci, takibin talikine karar vermesi sebebiyle icraya devam olunarak mallar satıldıktan sonra istihkak iddiası kabul edildiği takdirde maddenin son fıkrası tatbik edilemez, yani mal sahibi, meselâ, borçlu tarafından çalınmış olan malını müzayede ile satın almış olan kimseden istirdat edemez.

§ Yeni tadilâta göre, istihkak iddiasına rağmen icraya devam edilerek mahcuz mallar paraya çevrilmiş olursa, merci bedelin muhakeme neticesine kadar mevkuf tutulup tutulmayacağı, teminat mukabilinde veya teminatsız alacaklıya verilmesi hususunda yeni bir karar ittihaz eder. (Fıkra 11).

Biz, bu tadilâtı uygun addetmiyoruz: Tetkik mercii istihkak iddiasının suiniyetle" açıldığına kanaat hâsıl ederse icranın devamına karar verecektir. Bu halde, yeni bir karara lüzum olmadan bedelin alacaklıya verilmesi zarureti aşıkârdır. Mercii bu hususta yeni bir karar ittihazına davet edilmesi işi uzatacak, alacaklıya faza bir külfet tahmil edecek, mercii lüzumsuz yere vakit kaybetmesini mucip olacaktır. İcra reisi istihkak davasında bulunan şahsın suiniyetinden şüphe etmezse zaten icrayı tehir etmiş bulunacaktır. Mercii tahkikat esnasında, her zaman ilk kararını değiştirerek bulunduğu noktada icrayı durdurmak salâhiyeti ise zaten mahfuzdur. Merci istihkak iddialarını basit usulü muhakemeye göre ve diğer davalara takdimen neticelendirir. (Fıkra 12).

§ Kanun 12 inci fıkrasında borçlunun ikrarını alacaklıya müesir addetmemektedir, davacı iddiasını isbat ile mükelleftir. Borçlunun ikrarı alacaklı aleyhine kat'i mahiyette bir delil teşkil etmediği zaten bir mesele değildi. İkrar bir delil olmaktan ziyade davacıyı isbat külfetinden kurtaran bir vasıtaadır, ikrar, ikrar eden aleyhine hukukî neticeler doğurur.

Fakat, davacı hakkını nasıl isbat edecektir?. O ahvalin büyük bir ekseriyetinde borçlunun dava sırasında veya daha evvel mahcuz malın kendine aidiyetine dair olan ikrarı yahut ikrar mahiyetini geçmiyen, tarafından verilmiş bir makbuz ile iddiasını isbat edecektir. Tatbikatta, üçüncü şahıslar şahit ikamesile iddialarını isbat ederler. Ancak şahitlerin şahadetinin esası çok kere borçlunun ikrarından başka bir şey değildir. Binaenaleyh kanunun açık olan maksadı ikrarın yalnız kat'i bir delil addedilmemesi olup, daima takdiri mahiyette olmak şartile en kuvvetli bir delil olarak kalmasıdır. Hâkim alacaklının, istihkak davası edenin, borçlunun ifadeleri üzerinde düşünür; samimi doğru beyanlar, haddi zatında ikna edici bir kudreti haizdirler. Söyleyenin içtimai mevkii, ahlâkı, borç-

lu ile arasındaki şahsî karşılıklı münasebet, davanın hal ve vaziyeti hakkında kendine etraflı olarak sorulan suallere vereceği cevaplar daima değilse de çok kere hakikatı meydana çıkarır.

Adliyede doğru olduğu aşikâr olan sözlerinin delil addedilmesi yalan şahadeti çoğaltmaktan ve çok dürüst kimselerin hakkını izaadan başka bir netice vermemektedir. Adliye Encümeni mazbatasında, davacının sözlerinin nazara alınacağı kaydedilmektedir.

Binaenaleyh, hâkim, yalan olduğu muhakkak görünen şahadet yerine davacının samimî sözlerini nazarı dikkate alarak hükmünü vermeli, şüpheli hallerde zilyetliği borçlu, lehine delil addederek davacının iddiasını reddetmelidir.

§ Kanun, 14 üncü fıkrada takibin talik edilmesi halinde, istihkak davasını kaybeden davacının mahkûm edileceği tazminatı beyan etmektedir. İstihkak davası takibin talikına mahal bırakmamış ise tazminat umumî hükümlere tâbidir.

§ Maddenin kabul ettiği yeni bir hüküm de istihkak davası reddedildiği takdirde icranın devamının zarurî olmamasıdır. Davacı temyize müracaat ederek tehiri icra kararı alabilir. Bunun için de icra memurundan bir mühlet isteyebilir. (fıkra 15).

§ Alacaklı aciz vesikası almağa lüzum olmadan açılmış bir istihkak davasında, iptal davası yapabilir. (fıkra 17). Bizce, bu iddia, ancak usul muhakemeleri kanununa tevfikân müteakbil dava suretinde ve ilk cevap lâyihası ile açılması lâzımdır.

Üçüncü şahsın zilyetliği halinde istihkak davası

Madde 99

Alacaklıya borçlunun zilyet bulunmadığı malların ona aidiyetini üçüncü şahsa karşı iddia için tetkik merciine (mahkeme yerine) müracaat edebilmek üzere yedi gün mühlet verilir.

Takipsiz hacze iştirak

Madde 101

Yeni kanun bu maddede ehemmiyetli ibare tashihâtı yapmış, fakat hükümlerini değiştirmemiştir.

Yalnız icra memuru kararı kocanın maddede yazılı alacakları için takipsiz hacze iştirak taleplerine itiraz için icra kanununun tayin ettiği beş günlük müddeti yedi güne çıkarılmıştır. Bu uzatma mümkün olduğu kadar müddetleri tevhit gayesile izah olunabilir.

Haciz zabıt varakası tanzimi**Madde 102**

Haczedilen menkul malların paraya çevrilmesini istemek için muayyen olan altı aylık müddet, İsviçrede olduğu gibi, bir seneye çıkarılmıştır. Bu uzatma mallarını haciz ettirdiği alacaklının borçlusuna daha uzun müddet vermesini mümkün kılarak aralarında anlaşma ihtimallerini çoğaltacağından yerindedir.

Satışın tehiri**Madde 109**

Bu maddeye ihtiyaten haczedilen malların da 113 üncü maddenin so nfakrasında yazılı hallerde (kıymetin süratle düşmesi, muhafazanın masraflı olması) müzayedesiz satılabileceği kaydı ilâve edilmiştir.

İhalenin yapılması**Madde 115**

Satılığa çıkarılan mala verilmesi lâzım olan asgari bedele bu malı «paraya çevirme ve paraların paylaşılması masrafları» da ilâve edilmiştir. Müzayede bedeli, masraflar ödenmedikçe alacaklıya tevzi edilemeyeceğine göre, bu ilâve hakikatette maddeye bir şey ilâve etmez. Bu ilâve Leeman tarafından teklif edilmiştir.

İkinci artırma**Madde 116**

Birinci müzayedede 115 inci maddede yazılı bedeli bulunmayan gayri menkulün yeniden müzayedeye konması için muayyen olan 15 günlük müddet beş güne indirilmiştir. Müddetlerin tevhidini için bu müddetin de yedi gün olması lâzımdır.

115 inci madde ile tenazuru temin için ikinci müzayedede verilecek bedelin de paraya çevirme veya paylaşırma masraflarını tevciüz etmesi lâzım geleceği tasrih edilmiştir.

Ödeme usulü**Madde 130**

Gayri menkuller cebri müzayede ile satıldıktan sonra satış bedelinin ödenmesi için icra memurunun müşteriye verebileceği yedi günlük mühlet yirmi güne çıkarılmıştır.

Gayri menkul üzerinde rehinden sonra tesis edilen haklar

Madde 133

Bedelin ödenmemesi sebebiyle gayri menkulün ihalesi feshedildikten sonra evvelki talibin teklif ettiği bedel ile bu gayri menkulü satın almağa talip buunmaması halinde on beş gün müddetle yeniden artırma yapılmak üzere idi. Yeni kanun bu müddeti yedi güne indirmiştir.

Alacaklılar sıra cetveline itiraz

Madde 142

Alacaklılar sıra cetveline bir alacaklının itirazı halinde dava seri usulü muhakeme ile görülmek lâzım idi. Yeni tadilât seri usulü muhakeme yerine basit usulü muhakemeyi kabul etmiştir.

§ Tetkik merciinin sıra cetveline karşı şikâyet üzerine ittihaz ettiği kararın temyiz edilebileceğine dair olan maddenin son fıkrası kaldırılmıştır. Bu karar 363 üncü maddenin 10 numaralı bendile kabili temyiz addedilmiştir.

§ Kanun umumiyetle itirazların tetkikini merciin salâhiyeti dahilinde addettiği halde, sıra cetveline karşı yapılmış olan itirazların mahkemede halledileceğine dair olan hükmü değiştirmemiştir. İtirazların mahkemede basit usulü muhakeme ile halli kabul edilince merciin salâhiyetini kabulde mahzur tasavvur edilemez. Biz, basit usulü muhakemenin tatbikinin itirazların daha çabuk hallini temin edeceğini zannetmiyoruz. Basit usulü muhakeme ikame edilmesi garantiyi lüzumsuz yere azaltması itibarile tenkit edilebilir.

Borç odemeden aciz vesikası

Madde 143

Bu maddenin ilk fıkrasına ilâve olunan bir kayda göre alacaklıya verilecek aciz vesikası «hiç bir harç ve resme tâbi değildir.»

Rehinin paraya çevrilmesi

Madde 149

Yapılan tadilâtın neticesi olarak 87 inci maddenin her iki fıkrası rehnin paraya çevrilmesi için yapılan takiplerde tatbik edilir. Binaenaleyh, icra memuru rehnin kıymetini takdir için icabında ehli vukufa müracat edebilir. Merhun olan gayri menkulün bir fabrika olması gibi kıymetini takdir için mütehassısların reyine müracaat lüzumu hâsıl olduğu takdirde buna mâni olmak doğru olamazdı.

Ord. Prof. Mustafa Reşit Belgesay